

Handläggare
HDA

Datum
2013-09-16

Diarienummer
N2013/2837/E

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar på Promemorian: Förslag till genomförande av energiefektiviseringsdirektivet i Sverige

Hyresgästföreningen har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat förslag och anför följande.

Sammanfattning

- Hyresgästföreningen gör bedömningen att det inte krävs ett absolut krav på införande av individuell mätning och debitering av energi för nybyggnation och renoveringar.
- Hyresgästföreningen föreslår att det i den nya lagen om energimätning i byggnader tillförs en bestämmelse med innebörden att kravet på mätning förutsätter att installation av ett system för individuell mätning och debitering är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar.
- Hyresgästföreningen tillstyrker att Boverket ges i uppdrag att utreda för vilken typ av befintlig byggnad det kan anses vara tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt att installera system för individuell mätning av värme, kyla och tappvarmvatten.
- Hyresgästföreningen föreslår att Boverket ges i uppdrag att utreda för vilken typ av byggnad det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar att införa system för individuell mätning och debitering av värme, tappvarmvatten och kyla.
- Hyresgästföreningen anser att bestämmelsen i 2 § första stycket i den nya lagen om energimätning i byggnader förändras så att den ger utrymme även för fördelningsmätning av el och naturgas.

- Hyresgästföreningen avstyrker förslagen i jordabalken och i lagen om kooperativ hyresrätt med innebörden att ersättning för kostnader som hänförs till lägenhetens uppvärmning, nedkylning eller förseende med varmvatten eller elektrisk ström ska beräknas utifrån faktisk förbrukning, om kostnaden kan påföras efter individuell mätning.

Hyresgästföreningens syn på energieffektivisering

Hyresgästföreningen anser att ett bra boende till rimlig kostnad är en av hörnstenarna för att uppnå en hållbar samhällsutveckling. Minskad energianvändning samt lägre utsläpp och användning av miljö- och hälsoskadliga ämnen är i detta avseende också viktigt.

Hyresgästföreningen anser att det är viktigt med ett helhetsperspektiv när styrmedel och regelverk tas fram inom energiområdet. Inom ramen för detta helhetsperspektiv är det viktigt med en balanserad analys av behovet av och förutsättningarna för minskad energianvändning, minskade koldioxidutsläpp och högre andel förnyelsebar energi samt hur dessa målsättningar samspelar med varandra och en hållbar utveckling.

En hållbar utveckling innebär att den ekonomiska, ekologiska och sociala samhällsutvecklingen samspelar med varandra. Detta bör vara en grundläggande vägledning när styrmedel och regelverk tas fram för att minska energianvändningen.

Över 90 % av svenska flerbostadshus värms med fjärrvärme. Denna uppvärmningsform har mycket låga koldioxidutsläpp. Att minska energianvändningen i flerbostadshus innebär således väldigt låga minskningar av koldioxidutsläpp. Energieffektiviseringar av flerbostadshus är dock viktigt för att öka resurseffektiviteten. Det måste dock ske med energibesparingsåtgärder som i första hand kan finansieras genom lägre energikostnader och som varje fastighetsägare i samråd med de boende kan vidta utifrån de unika förutsättningar som råder för den specifika fastigheten på den specifika orten.

EU:s energieffektiviseringsdirektiv har en god ansats. Minskad energianvändning är en viktig pusselbit för att vi ska kunna uppnå visionen om en hållbar utveckling. Det är i sin tur en förutsättning för att skapa ett samhälle där vi inte förstör möjligheterna för kommande generationer att leva ett gott liv. Vi bör alla aktivt arbeta för att nå den visionen.

Tyvärr är Näringsdepartementets förslag om individuell mätning och debitering av värme ett steg i helt fel riktning vilket i stället riskerar att föra oss ännu längre ifrån visionen om ett hållbart samhälle. Hyresgästföreningen vädjar till Regeringen att använda direktivets andemening och de juridiska förutsättningar som finns för att undanta Sverige från den här typen av lagkrav. Låt oss i stället satsa på mer beständiga åtgärder som på allvar minskar energianvändningen i svenska flerbostadshus.

Hyresgästföreningens syn på individuell mätning och debitering av värme och varmvatten

Individuell mätning och debitering (IMD) av värme är en åtgärd som inte förbättrar en fastighets fysiska energiprestanda utan enbart är inriktat mot att förändra de boendes beteende. Detta är i sig viktigt men det finns aldrig någon garanti att en sådan åtgärd ger energibesparingar. Det gör det däremot med åtgärder som förbättrar byggnadernas fysiska energiprestanda som till exempel: optimerad värmestyrning, fönsterbyte, tilläggsisolering och ventilationsåtgärder. Dessa och andra energieffektiviseringsåtgärder genomförs idag och bör även genomföras framöver när de är kostnadseffektiva.

Vår bedömning är att krav på individuell mätning och debitering av värme och varmvatten kommer bli mycket kostsamt för hyresgäster. I vissa fastigheter kan kostnaden bli flera hundra kronor i månaden per lägenhet. Samtidigt riskerar energieffektiviseringsarbetet i svenska flerbostadshus att stanna av eftersom Fastighetsägarens motiv att genomföra energieffektiviseringsåtgärder kommer att minska. Om kostnaden för den faktiska användningen av värme ska mätas och debiteras hyresgästen separat blir andra, ofta lämpligare, energiåtgärder knappast intressanta för fastighetsägaren.

Många fastighetsägare anger att det är svårt att minska energianvändningen genom individuell mätning och debitering av värme. Detta eftersom värmesystemen behöver anpassas efter en högre temperatur för att möjliggöra för de boende att välja innetemperatur. Vidare är det svårt att få en rimlig kostnadsfördelning mellan olika lägenheter. Detta eftersom svenska flerbostadshus har välisolerade klimatskal men ingen isolering mellan lägenheter. Det finns exempel på lägenheter som inte haft värme på i elementen men som ändå haft en dräglig temperatur tack vare värmeströmmar från grannlägenheter.

Ska det gå att minska energianvändningen genom att mäta och debitera värme måste det finnas många lägenheter med övertemperaturer i det svenska flerbostadshusbeståndet. Boverkets BETSI-undersökning visar att så inte är fallet och att den genomsnittliga innetemperaturen i flerbostadshus stämmer väl överens med Socialstyrelsens riktlinjer.

När det gäller införandet av individuell mätning och debitering av varmvatten anser vi att det i vissa fall kan vara ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar. Införandet bör då ske enligt den rekommendation som tagits fram gemensamt av Hyresgästföreningen, SABO och Fastighetsägarna.

Hyresgästföreningens syn på Näringsdepartementets förslag kring artiklarna 9 och 10 – mätning och debitering av energi

Artikel 9

Hyresgästföreningen gör bedömningen att det inte krävs ett absolut krav på införande av individuell mätning och debitering av energi vid nybyggnation och ombyggnad.

Regeringen fann vid tidpunkten för implementeringen av 2006 års energitjänstedirektiv inte anledning att kräva individuell mätning av värme i flerfamiljshus. Av promemorian till det nuvarande författningsförslaget framhåller regeringen, bland annat med hänvisning till skillnaden i ordvalet mellan "erbjuda" och "tillhandahålla", att individuell mätning krävs på en annan nivå än vad dagens energilagstiftning ger uttryck för.

Att en mätare "tillhandahålls" är inte detsamma som att den installeras. Tillhandahålla är synonymt med att erbjuda och ställa till förfogande. Uttrycket är inte synonymt med anskaffa eller installera. Ordet "tillhandahålla" ger inte vid handen någon skyldighet för adressaten att acceptera den vara som tillhandahålls.

I detta sammanhang kan nämnas artikel 13 i 2006 års direktiv hade en snarlik skrivning som artikel 9 i det nya direktivet. Det förra direktivet angav att individuell mätare skulle "erbjudas".

Enligt vår uppfattning kan dock ifrågasättas om denna skillnad i ordval verkligen innebär någon skärpning i förhållande till det tidigare direktivet. Som nämnts ovan är "erbjuda" synonymt med "tillhandahålla". I ett antal andra språkversioner av direktiven görs heller ingen åtskillnad mellan de olika direktivtexterna. Exempelvis används i den i engelska versionen "provide" och i den danska versionen "stille til rådighed" i både det gamla och det nya direktivet.

Mot bakgrund av detta föreslår Hyresgästföreningen att det i den nya lagen om energimätning i byggnader tillförs en bestämmelse med innebörden att kravet på mätning förutsätter att installation av ett system för individuell mätning och debitering är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar.

Hyresgästföreningen tillstyrker att Boverket ges i uppdrag att utreda för vilken typ av befintlig byggnad det kan anses vara tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt att installera system för individuell mätning av värme, kyla och tappvarmvatten.

Hyresgästföreningen föreslår vidare att Boverket ges i uppdrag att utreda för vilken typ av byggnad det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar att införa system för individuell mätning och debitering av värme, tappvarmvatten och kyla.

Hyresgästföreningen anser att det i dessa utredningsdirektiv till Boverket ska framgå att samråd ska ske med berörda konsument- och branschorganisationer.

Hyresgästföreningen anser att bestämmelsen i 2 § första stycket i den nya lagen om energimätning i byggnader ska förändras så att den ger utrymme även för fördelningsmätning av el och naturgas.

Hyresgästföreningen vill framhålla att fördelningsmätning har ett antal fördelar. Med fördelningsmätning kan kostnaden för hushållsel för hyresgästerna bli lägre eftersom de både slipper en egen abonnemangsgift och även elbolagens eventuella påslag för kostnad av förnyelsebar el. Vidare kan hyresgäster erbjudas el med god miljöprestanda.

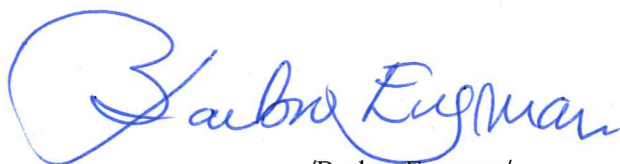
Artikel 10

Hyresgästföreningen avstyrker förslagen om ändringar i jordabalken och i lagen om kooperativ hyresrätt med innebörden att ersättning för kostnader som hänför sig till lägenhetens uppvärmning, nedkylning eller förseende med varmvatten eller elektrisk ström ska beräknas utifrån faktisk förbrukning, om kostnaden kan påföras efter individuell mätning.

Det är viktigt att fastighetsägare inte utsätts för ett absolut krav att debitera energi bara för att mätning sker. En bra energieffektiviseringsåtgärd som blir allt vanligare är att temperatur mäts för varje lägenhet för att

optimera värmessystemen. Denna åtgärd bör kunna fortgå utan att krav på debitering utfaller.

Hyresgästföreningen anser att det finns utrymme för en sådan tolkning eftersom det i artikel 10.1 framgår att debiteringskrav är kopplat till teknisk möjlighet och ekonomisk rimlighet. Vidare framgår i bilaga VII att det endast är ett bör-krav att fakturering ska ske på grundval av faktisk användning.



/Barbro Engman/



/Hans Dahlin/